

Mi lesz a városi szeméttel?

Érdekességek a szegedi házból kikerülő hulladék hasznosításáról

Bizonyára sokan nem tudják mi történik a szegedi szeméttel? Már előjárójában eláruljuk, különbséget kell tenni szemét és szemét között: ha arról beszélünk, egyáltalán nem mindegy, hogy házi vagy utcai hulladékra van szó. Az utóbbiból értékes komposzttrágyát készítenek. Talajergőzsdákodási Vállalat. A múlt évben 6815 köbméter utcai szeméttel adták át ennek a feldolgozó üzemnek. Összegyűjtése hagyományos módon történik — ma már a KUKA-tartályok felhasználásával — és naponta szállítják ki a Dorozsmai úti telepre.

Ennél viszont jóval nagyobb mennyiségben gyűlik össze a házi szemét, amit a Cserny Mihály utca végén levő, úgynevezett kubik-gödörök feltöltésére használnak.

Évről évre nő a szemét mennyisége

Szinte, hihetetlennek tűnő nagy, mély, vízes, nádas, gödörös területet töltenek fel Szegeden a nyugati ipari övezetben. Utakat, töltéseket alakítanak ki a szemétből, aránylag rövid idő alatt. Az emberek helyzetének javulásával ugyanis egyre több szeméttel hordanak el a város házaiból.

Egy kis statisztika bizonyítja ezt. 1955-ben például — negyedévenként — 9 ezer, 5 ezer, 3800 és 7600 köbméter házi szeméttel hordták el a város házaiból. A múlt esztendőben viszont így alakultak a számok: 13 400, 8500, 7770 és 12 300 köbméter negyedévenként. Az utolsó negyedévben került ki tehát a szegedi lakásokból a legtöbb szemét és az emelkedés évről évre elég szembetűnő. A legtöbb helyen már nem egy, hanem két szobát is látunk rendszeresen: ezért több lakás is szűk.

házak épültek, gyarapodott a használatban levő kályhák száma, nyáron pedig egyre több a zöldesfélségekből, gyümölcsmaradékokból keletkező hulladék. Egyébként a szemét mennyiségének ilyen rohamos emelkedése felveti a központi fűtési házak, az olajtűzelésű kályhák gyártásának, növelésének szükségességét, hogy kevesebbet fűtsenek az emberek a hosszú téli fűtéssel, csökkenjen a lakásokból kikerülő széklet mennyisége.

Kevés a KUKA-autó

A szemét elszállítása is komoly gondot okoz a Köztisztasági Vállalatnak. A szeméttárolást ugyan modernizálták, de kevés a KUKA-autók száma. Kezdetben egy autóra alig több mint 600 tartály kiürítése jutott, most már az előírt ezret is jóval túlszámolták. Ha egy KUKA-kocsi meghibásodik — négy év után bizony előfordul — akkor a javítási idő alatt, elsősorban télen, nem győzik idejében elszállítani a szeméttel.

"Kincsek" a kupacban

A Köztisztasági Vállalat dolgozói, akik a Cserny Mihály utca végén egyengetik a hatalmas szemétkupacokat, — a régi "guberalók" már megszűntek — kiszedik belőlük a fémdarabokat, rongyokat, a kenyérszármazékot, a disznóknak —, nagyon sok értékes és értékes tárgyat, találmányt a háztartásban.

Az utóbbi évek legnagyobb "kincse" néhány hétrel ezelőtt Szász István akadt — egy teljesen ép szőrfőrtőző. Találtak már eddigetől eltérően nem déli, hanem este fél 7 órai kezdettel tartják a MOM művelődési házban, március 9-én. Az értékes eseményről a rádió is tudósított, a televízió pedig — amelynek egyébként pénteken szünetje van — bemutatta a nézőknek az egész lottósorsolást, s közvetíti a házastársi vidám műsort.

A tárgyszereménnyel való ismét kikerülő a szerencsésekből egy igen irigylátó jutalomtárgy: a Homonna utcai lottó lakótelep egyik

két és félszobás, kertes, összkomfortos lakása, amelyet "ráadásul" mintegy 70 000 forintos költséggel, teljesen berendez a Sportfogadási és Lottó Igazgatóság.

Az öt éves jubileumra külön társasutazást is szerveztek, amelyre a részvételt ugyan csak kisorsolják. A kétszemélyes, 16 napos úton a szerencsés nyertesek öt szocialista ország fővárosába Prágába, Berlinbe, Varsóba, Moszkvába és Bukarestbe látogatnak el repülőgéppel.

Közlekedési balesetek miatt évente több mint százezer halott

A Világegészségügyi Szervezet legutóbbi jelentéséből kiderül, hogy világszerte évente több mint százezer ember hal meg közlekedési balesetekben.

A jelentés szerint a közlekedési balesetek áldozatainak száma — messze meghaladja az összes fertőző betegségekben elhunytak együttes számát.

komplett húsdarálót, nem is egyet. Tanácsku Ilés, a leggyesőbb gyűjtő, egyszer kegyesülve vesztegette át halászsót ki. Ilés bácsinak egyébként több száz "plajbásza" van már, kisebb, nagyobb. "Guberalók" ő már kiskanalat, babát, több pár cipőt, gyerekjátékokat, biciklit, töltőtöltőt, borotvát, szíjat, drótvágó ollót, csöklőcsot és még nagyon sok apró holmit. Ebből fakad a "mellekkesettség", a nem valami egészséges munkát végző dolgozónak, akik évente egyre több ezer köbméter szeméttel egész városrészek számára teremtenek egyenes talajt.

M. I.

APROPO

— Erről jut eszembe, maguk már elkezdtek a tavaszi szántást...?

Modern lánykereskedelem

Kalandvágó lányok Közel-Keleten Az Interpol nyomoz

Nagy port vert fel tavaly Európa-szerte, hogy egy csinos, szőke német lány, Heidi Dichter férjhez ment a kuwaiti emir unokaöccséhez, Abdulah Al Jaber Al Sabah herceghez. A hercegnek már volt három felesége és ezért 1961 áprilisában elvált Heiditől. De csak nem tudta elfelejteni az északi szépséget. Visszatért Németországba és újból megkereste a kezét. Ez a házasság sem tartott sokáig. 1961 júliusában Heidi ismét hazatért szüleihez, és végérvényesen a kisasszonyt nevet viselte.

Az arany fűrdőmedence és a válóság

A balvársajtó akkoriban azt írta, hogy Heidi második házassága alkalmából több százezerre rúgó nászajándékot kapott férjétől. A háremben is pompásan érezte magát. Szolgák hada állt a rendelkezésére, és csak akkor érezte jól magát, ha az arany fűrdőmedencében úszkálhatott.

A válóság egész másként fest. Heidi Dichter egyetlen vasat sem kapott hercegi "férjétől", sőt beperelte, hogy kártérítést kapjon kétszeri megkoronázásáért. A pert a nyugat-európai társadalmi szervezetek nagy figyelemmel kísérik. A bírósági eljárásnak az a célja, hogy precedenst teremtsen nyugat-európai lányok közel-keleti börtönláncba kerülésének megakadályozására. Az utóbbi években ugyanis a lánykereskedők új módszerekkel dolgoznak. Színielt házasság ürügyével csalókatják a Közel-Kelet országai a kalandvágó fiatal lányokat.

"A gazdag sejk nőülmá akar"

A kampányt a Bonnbani létrehozott "Egyesület az ifjúság védelmére" nevű bizottság folytatja. Az elmúlt héten hirdették tetteik közé az egyik nyugat-európai napilapban. A szöveg egyáltalán

ban nem különbözött a hettente, kéthetente rendszeresen megjelenő hirdetések szövegétől.

"Igen gazdag arab sejk fiatal, pincstelen német lány ismeretséget keresi házasság céljából".

Az ajándékosra több mint 2000 válasz érkezett. A jelentkezők nagy része hamis ábrándokban ringatta magát. Valóban a mesés Arabiáról álmodtak, ahogyan azt a ponyvaregényekben olvaszták, vagy a mozivászonon a színpadon látták.

A bizottság felszólítására az Interpol is bekapcsolódott a nyomozásba. Kiderült, hogy a rendszeresen megjelenő hirdetések mögött jól megszervezett, lánykereskedő banda húzódik. Néhány esetben valóban létezik egy "sejk", aki feleségül veszi a jelentkező lányt, majd rövidesen elvált tőle. Az első házasságot követi a második, a harmadik, azonban egyik sem tart néhány hétnél tovább. Ennyi elég is, hogy az illető beteljen az új kegyelmi szépségével és bájaival. Néhány esetben a kalandot kedvelő fiatal lány is kiábrándul és az első hajóval visszatér Európába. Esetleg néhány "kellemes" emléket is hoz magával, de mindenestre megismeri, milyen is a válóságban a mesés arab házasság.

De számosan maradnak, és lassan a válást nem követi újabb házassági ajánlat. A ragyogó Keletről álmodó lányok egyre mélyebbre süllyednek.

Házasságkötöttség

— lánykereskedelemmel

A lánykereskedők és "mecenások" rájöttek, hogy a lánykereskedelmek, legalább is a fehérbőrű lányokkal való kereskedést új alapokra kell helyezni. A régi üzletet nem lehetett tovább folytatni. Egyre több törvényt hoztak, amely súlyos büntetéssel sújtotta azokat, akiket ebben a jövedelmező üzletágban tettenétek. Az Interpol is egyre nagyobb apparátussal vetette magát a nyomozásba, a lánycsempész bandák felszámolására.

Sokkal egyszerűbb, sokkal könnyebb és főleg sokkal kifizetőbb az úgynevezett rövid házasságok módszere. Azok a lányok, akiket már nem lehet szíves dollárkötegekért eladni, valami téves rögeszme alapján hajlandók arra, hogy némi ékszerért, gyűrűért, karkötőért házasságot kössenek azzal, aki mesés és csodálatos jövőről beszél nekik.

Néhány hónap óta az Interpol élénk figyelemmel ki-

séri az arab házasságközvetítő irodák hirdetéseit a nyugati napilapokban. Számos esetben a nyomozás bebizonyította, hogy a házasságközvetítő irodák tulajdonosai régi ismerősei a nemzetközi rendőrségnek. Nem egy közülük több évet töltött már lánykereskedelmért börtönben.

Januárban Libanonban letartóztattak egy "hölgyet", aki 48 fiatal európai lány házasságát közvetítette közel 300 esetben valódi és álsejkeknek.

Szíriában több tucatnyi letartóztatás után 362 lányt hallgattak ki, akik rendszeresen egyhónapos házasságot kötöttek. Alig volt közöttük olyan, aki sejtette volna, mi már rá, amikor elhagyta Európát.

Az új módszer a lányok számára is "kellemesebbé" tette sorsukat, de ugyanakkor kevésbé átlátszó is. A kereskedőknek nem kellett erőszakot alkalmazniuk, nem kellett 42 fős "házakat" berendezni, és a lányoknak is megmaradt az illúziójuk. Csak a petrolum és a dollár ural számára maradt a helyzet változatlan. Épp úgy meg kellett fizetniük az élvezetek árát, viszont az "árut" pontosan megkapják.

Szentirmai László

Könyvező könyvek

Munkásoktól, az Új-szegedi Kender-Lenzszővő Vállalat Mező Imre szocialista brigádjának tagjaitól hallottam e szavakat a Somogyi Könyvtárban. Egy latin mondat nagy igazságot — "a tárgyak is tudnak érni" — fejezték ki más szavakkal a könyvtári látogatás után. Láttak egy régi megcsontított könyvet, amelynek borlapjait valaki borotvapengével hasította be.

Azt hiszem, ez a könyv beszélni is tudna. Láttam, értik a brigád tagjai is, hogy mit "mond a korról, amely alkotta, és észrevették a szülő könyv könyvet is. Több százezer forint értékű kulturális hagyományt rongált meg a kultúrátlan és a nagy gondolatok, a műemlékek iránt tiszteletlen ember. Romboló ösztönnel teli, közösségi életre alkalmatlan jellem lehetett az is, aki Sukarno elnök megánképpjűteménye legszebb példányának reprodukciót őrző könyv lapjait tépte ki.

Ezek a könyvek ma tízezer művelődését szolgálják. Nemcsak a kutatók, értelmiségiek, egyetemi hallgatók, hanem a munkások szolgálják is. Most valóban ezek a könyvező könyvek — állapították meg az újszegedi munkások. Vádolják a csonkított, de figyelmeztetnek is: nem szabad büntetlenül hagynunk, hogy rongálják azt, ami mindenkié.

N. P.

Készülnek a jubileumi rózsakert tervei

1965-re, hazánk felszabadulásának 20. évfordulójára, részben társadalmi segítséggel pompás rózsakertet, illetve rózsagyűjteményt létesítenek Budapesten a János-hegyi Kilitő alatti területen. Jelenleg mintegy 1700 rózsafajta van a magyar nemesítők birtokában, s ezt a számot a jubileumi rózsakert megnyitására legalább hétézerrel kívánják növelni.

Keresik az elhízás okait

Az egész világon sok a kövér ember, s az orvosok egyházának állítása szerint az elhízás nem egészséges. Olyannyira, hogy a nyugati biztosító társaságok gondosan "mérlegelik" ügyfeleik testsúlyát és ettől függően kötik életbiztosítási szerződéseket. Szerintük a 20. és 60. életév között az elhízottaknál 50 százalékkal magasabb a halálozási arányszám, mint a normális testsúlyú embereké.

Az orvostudományt nem a biztosító társaságok szempontjai vezérik, hanem a hosszú és egészséges élet feltételeit kutatja. Így került napirendre az elhízás okainak vizsgálata. A régi magyarázat ugyanis: aki sokat eszik, az kövér lesz — nem mond semmit. Ugyanúgy, mintha valaki azt mondaná: az iszákosság oka a sok ivás. A kérdés azonban: miért eszik némelyik ember a kellénél többet?

A kutatások — végleges eredmény nélkül — ma nagyjából itt tartanak: Az agyvelőben található éhségközpont készteti az embert (s az állatot is) egyik alapvető ösztöne kielégítésére, a táplálkozásra. Feltételezik, hogy ugyanígy van jól-

lakottsági központ is az agyban. Egészséges embernél ez a központ ad jelzést arra, hogy "egy falattal se többet!" Mi történik azonban, ha a jóllakottsági központban zavart áll be sérülés, agyműtét, rendellenes hormontevékenység stb. következtében? Nyilvánvaló, hogy a normális jelzés elmarad, az illető rendszeresen többet eszik a kellénél — és elhíz.

Mennyi az igazság ebben a feltevésben? Számos állatkísérlet bizonyítja, hogy az agyvelő egyes részeinek elrontolása után mértéketlen étvágy, kifejezett falánkosság lép fel!

A tudomány azonban nem von le elhamarkodott következtetéseket. Ugyanezek a kísérletek kimutatták, hogy az étvágy mechanizmusa sokkal bonyolultabb, mint eddig gondolták! S ami az állatnál úgyis nyilvánvalóan történik, azt a folyamatot az ember képes tudatosan befolyásolni. Akárhogy is állunk tehát a "jóllakottsági centrummal" — a házias hajlamok ember táplálkozással ésszerűen (kevés kalória, sok vitamin), esetleg orvosi előírásra szedjen gyógyszert, de mindenképp: önfegyelmével óvja egészségét az elhízástól!

(Gy. B.)